

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

HÉLÈNE GRÉMILLON

Confidentul

Traducere din franceză de
MARIANA PIROTEALĂ

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Patricia Rădulescu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la Proeditură și Tipografie

HÉLÈNE GRÉMILLON

LE CONFIDENT

Copyright © Plon 2010

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2014, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GRÉMILLON, HÉLÈNE

Confidentul / Hélène Grémillon; trad.: Mariana Piroteală. –

București: Humanitas Fiction, 2014

ISBN 978-973-689-749-8

I. Piroteală, Mariana (trad.)

821.133.1-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

rel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 021 311 23 30

Lui Julien

Trecutul își îmbracă
platoșa de fier
și-și astupă urechile
cu vata vântului.
Niciodată nu-i vom putea smulge
vreun secret.

Presimțirea,
Federico García Lorca

Paris, 1975

Într-o zi am primit o scrisoare, o scrisoare lungă, nesemnată. Era un lucru nemaîntâlnit, căci nu primisem prea multe scrisori în viața mea. Întrucât cutia mea de scrisori se mulțumea să-mi dea de știre că marea este caldă și zăpada numai bună, nu o deschideam prea des. O dată pe săptămână, de două ori în săptămânile apăsătoare, când așteptam de la ele, așa cum așteptam și din partea telefonului, a călătoriilor cu metroul, a momentelor în care închideam ochii cât număram până la zece după care îi deschideam, să-mi dea viața peste cap.

După aceea a murit mama. Atunci am fost cu adevărat copleșită, căci nimic nu-ți poate da mai tare viața peste cap decât moartea mamei.

Nu mai citisem până atunci o scrisoare de condoleanțe. La moartea tatei, mama mă scutise de această lectură funebră. Îmi arătase doar scrisoarea prin care eram convocată să primesc medalia. Încă îmi amintesc nenorocita aia de ceremonie, împlinisem treisprezece ani cu trei zile înainte. Un tip înalt mi-a strâns mâna, mi-a zâmbit, dar a fost mai degrabă un rictus; avea o moacă strâmbă, iar când deschidea gura, era și mai rău.

— Este teribil de trist că moartea a curmat un asemenea act de curaj. Tatăl dumneavoastră, domnișoară, era un om curajos.

— Asta le-o spuneți tuturor orfanilor pe care îi face războiul vostru, nu? Crezi că sentimentul de mândrie poate abate atenția de la durere. E foarte drăguț din partea ta, dar las-o baltă, nu

sufăr. Și, în plus, tata nu era un om curajos. Nu-l ajutau în privința asta nici măcar tonele de alcool pe care le înghițea în fiecare zi. Hai să spunem că l-ai confundat cu altcineva și s-o lăsăm așa.

— Cu riscul de a te uimi, susțin în continuare, domnișoară Werner, că vorbesc tocmai despre sergentul Werner, tatăl dumitale. S-a oferit voluntar să deschidă calea, câmpul era minat, iar el știa asta. Ți place ori ba, tatăl dumitale s-a distins și trebuie să primești această medalie.

— Tata nu s-a „distins“, prăjină pocită ce ești, s-a sinucis și trebuie să-i spui și mamei. Nu vreau să fiu singura care știe, vreau să pot vorbi despre asta cu ea și cu Pierre. Sinuciderea unui tată nu poate rămâne un secret.

Inventez adesea discuții în care spun lucrurile verde în față, prea târziu, dar asta mă mai liniștește. De fapt, nu am participat la ceremonia asta de cinstire a memoriei soldaților care au căzut în războiul din Indochina și în realitate am mai spus o singură dată, altfel decât în mintea mea, că tata s-a sinucis, i-am spus mamei, în bucătărie, într-o zi de sâmbătă.

Sâmbăta era ziua de cartofi prăjiți și o ajutam pe mama să curețe cartofii. Înainte o ajuta tata. Lui îi plăcea să curețe, iar mie, să-l privesc. Nu era mai vorbăreț când curăța cartofi decât în alte momente, dar cel puțin scăpa niște sunete și tare bine mai era... Tu știi, Camille, că te iubesc. Suprapuneam mereu aceleași cuvinte peste fiecare tăietură de cuțit: tu știi, Camille, că te iubesc.

Dar în sâmbăta aceea, peste propriile mele tăieturi de cuțit am suprapus alte cuvinte: „Tata s-a sinucis, știi, mamă, că tata s-a sinucis, nu?“ Friteuza căzuse, spărgând plăcile de gresie, iar uleiul se împrăștiase între picioarele înțepenite ale mamei. În zadar frecașem cu frenezie, picioarele ni se lipiseră vreme de mai multe zile, declanșându-ne în ureche scrâșnetul vorbelor mele: „Tata s-a sinucis, știi, mamă, că tata s-a sinucis, nu?“ Ca

să n-o mai auzim, eu și Pierre vorbeam mai tare, poate și pentru a acoperi tăcerea mamei, care, după sâmbăta aceea, aproape că n-a mai vorbit deloc.

Astăzi, gresia din bucătărie este tot spartă și am meditat la asta săptămâna trecută, când am adus un cuplu să vizioneze casa mamei. De fiecare dată când vor privi această crăpătură de pe podea, cei doi interesați, dacă vor cumpăra, o să dea vina pe nepăsarea vechilor proprietari, iar gresia va fi prima etapă a renovării și se vor înhăma la sarcină cu tragere de inimă, și astfel cumplita mea dezvăluire va fi servit măcar la ceva. Trebuie neapărat să cumpere casa, ei sau alții, puțin îmi pasă, dar trebuie s-o cumpere cineva. Eu nu vreau să am de-a face cu ea, și nici Pierre, căci locul în care cea mai mică amintire trezește morții la viață nu e un loc pentru cei vii.

Când se întorsese de la ceremonia dedicată tatei, mama îmi arătase medalia. Îmi spusese că tipul care i-o dăduse avea moaca strâmbă și încercase să-l imite, căznindu-se să facă haz. După moartea tatei, doar atât știa să facă, să se căznească. Apoi îmi dăduse medalia, strângându-mi mâinile cu putere, spunându-mi că mi se cuvine, și începuse să plângă, lucru la care chiar că se pricepea de minune. Lacrimile ei îmi scăldaseră mâinile, dar eu mi le trăseseam cu brutalitate, căci mi-era peste puteri să simt durerea mamei în corp.

Când am deschis primele scrisori de condoleanțe, lacrimile care mi-au scăldat mâinile mi-au amintit de ale mamei, și le-am lăsat să lunece ca să văd unde se duseseră cele ale femeii pe care o iubisem atât de mult. Știam ce voiau să-mi spună scrisorile acestea, că mama fusese o femeie extraordinară, că pierderea unei ființe dragi este cumplită, că nimic nu este mai dureros decât doliul după aceasta etc. etc. Nu era nevoie să le citesc. Așa că în fiecare seară împărțeam plicurile în două teancuri: în dreapta cele care purtau numele expeditorului, în stânga cele anonime,

și mă mulțumeam să deschid teancul din stânga și să sar direct la partea cu semnătura, ca să văd cine îmi scrisese și cui ar trebui să-i mulțumesc. Până la urmă, nu am mulțumit prea multora, dar nimeni nu mi-a purtat pică. Moartea scuză toate abaterile de la regulile politetii.

Prima scrisoare pe care am primit-o de la Louis făcea parte din teancul din stânga. Plicul îmi atrăsese atenția de dinainte să-l deschid, era mult mai gros și mai greu decât celelalte. Nu respecta tiparul cuvintelor de condoleanțe.

Era o scrisoare scrisă de mână, cu mai multe pagini, nesemnată.

Annie a făcut mereu parte din viața mea, aveam doi ani când s-a născut, doi ani fără câteva zile. Locuiam în același sat, N., și mă încrucișam cu ea fără s-o caut dinadins, la școală, la plimbare, la slujbă.

Slujba, acel ceas de coșmar în care se petreceau mereu aceleași lucruri pe care trebuia să le îndur, vârat între tata și mama. Locurile pe care le ocupam la biserică erau semn al temperamentului nostru: mediu fratern pentru cei mai blânzi, părintesc pentru cei mai rebeli. În desfășurarea slujbei, adoptată fără consultare anterioară de către întregul sat, Annie făcea excepție, biata de ea, căci era fiică unică, și spun „biata de ea“ deoarece se plângea neîncetat de asta. Părinții ei erau deja bătrâni când au adus-o pe lume, iar nașterea ei a fost pentru ei un asemenea miracol încât nu trecea o zi de la Dumnezeu să nu zică „noi trei“ cu fiecare prilej, în vreme ce Annie regreta că nu auzea „noi patru“, „noi cinci“, „noi șase“... Cu fiecare slujbă constatarea că era singură în strană devenea tot mai greu de îndurat.

Cât despre mine, dacă astăzi consider că plictisul este pământul cel mai rodnic pentru imaginație, la vremea aceea știam în primul rând că pământul cel mai rodnic pentru plictis era slujba. Nu m-aș fi gândit niciodată că mi s-ar putea întâmpla ceva acolo. Asta până în duminica aceea.

Mi s-a făcut rău încă de la cântarea de început.